

Røða hjá Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttur, landsstýriskvinnu, til Altjóða Sálarheilsudagin í Perluni og á Reinsarínum í Tórsgøtu í Tórshavn, sunnudagin 10.10 2021 KL. 14.00-17.00

Góðan dag, øll somul!

So eru vit aftur savnaði her í Perluni og á Reinsarínum at markera sálarheilsuna. Eitt neyðugt og gott átak, sum tit í Sinnisbata árliga skipa fyri á Altjóða Sálarheilsudegnum 10. oktober. Og aftur í ár við eini spennandi skrá við bæði framløgum, við tónleiki, og har stovnar og feløg vísa sítt virksemi fram í básum.

“Sálarheilsa í ein ójvnum heimi”, hetta er yvirskipaða evnið, sum Heims Sálarheilsufelagsskapurin hevur valt at vera evni fyri dagin í ár. Ein ógvuliga viðkomandi yvirskrift, so sanniliga eisini her heima hjá okkum í Føroyum.

Kanningar, bæði úr útlondum, og tann, sum Fólkaheilsuráðið fekk gjørt her hjá okkum sjálvum í 2019, tala fyri seg. Tað eru tey ungu, ið eru ringast fyri sálarliga. Tað er greitt, at alsamt fleiri ung ikki trívast og eru strongd.

Tørvur er á, at vit í størri mun kunnu styrkja sálarligu heilsuna hjá teimum ungu og soleiðis bróta neiligu gongdina. Og tað er Fólkaheilsuráðið eisini við til at taka ábyrgd av, nú tey júst hesa vikuna, á fjórða ári, skipa fyri ABC viku.

Afturat luttøkuni her í dag, so hevur Fólkaheilsuráðið vitjað yrkis- og miðnámskúlar í Føroyum. Her hava tey kunnað tey ungu um, hvussu tey kunnu styrkja sálarligu heilsuna. Boðskapurin er, at óansæð, um tú hevur sálarligar trupulleikar ella longu hevur eina góða sálarliga heilsu, so hevur tað eina jaliga ávirkan á sálarligu heilsuna, at:

- vera virkin, saman og hugbundin.

Eisini skulu vit minnst til alla tíðina at hava í huga, hvussu vit kunnu gera okkurt gott fyri okkum sjálvi og ikki minni fyri okkara medmenniskju.

Okkara ungu við sálarsjúku eiga at fáa tað viðgerð og tey tilboð, sum teimum tørvar. Tí er neyðugt at seta inn breitt. Og hóast vit enn ikki eru komin heilt á mál, so eru átøk framd.

Sum landsstýriskvinna í almannamálum fegnist eg um tilboðið bú- og viðgerðarstovnin Stoffalág, sum er skipað í samstarvi við millum annað psykiatriska depilin á Landssjúkrahúsinum og sosialráðgevarar í Almannaverkinum. Endamálið

her er, at geva teimum ungu eitt sjálvbjargið og innihaldsríkt lív, sum ger, at tey kunnu taka virknan lut í samfelagnum.

Eisini hava vit í 2021 fingið tilboð um ókeypis sálarliga hjálp til tey 15-35 ára gomlu. Hetta er ein týðandi partur av arbeiðinum við einum tíðliga innsatsi.

Og so er at gleðast um, at tað bar á mál við at fáa hækka játtanina í fíggjarlógarruppskotið fyri komandi ár til Fountainhúsið. Tað er neyðugt, at góða arbeiðið við arbeiðsrættaðum tilboði, kann mennast víðari.

Fólk við sálarsjúku hava søguliga verið ein minniluti í samfelagnum. Ein av framløgunum á skránni her í dag er "Psykiatri í Føroyum - eitt søguligt innlit". Trý lesandi á Setrinum hava arbeitt við hesum í eini verkætlan, og eri eg sera spent at hoyra tykkara framløgu.

Upplýsing og kunning um sálarsjúku er eitt av aðalmálunum hjá Sinnisbata. At fáa eitt betri innlit í tann søguliga partin fremur sanniliga eisini okkara innlit og setur tingini í perspektiv. Søgan skal ikki tigast burtur - hon er við til at slóða fyri meir opinleika. Hóast nógv er broytt til tað betra, so má áhaldandi arbeiðast við at fáa tað tabu, sum er um sinniligar diagnosur, burtur.

Tykkara arbeiði í Sinnisbata er gull vert fyri okkara samfelag. Ikki minni at tit markera Altjóða Sálarheilsudagin og eisini her varpa ljós á sálarliga heilsu.

Dagliga arbeiði tykkara í felagnum, við upplýsing, fyribyrging og einum miðvísium arbeiði, har tit vísa á tørvin á neyðugari raðfesting av sálarliga økinum, hefur gjørt mun. Eg fari at enda við enn einaferð at takka tykkum fyri tykkar áhaldni.

Takk fyri!